

Úszás

A faluban sok a gyerek, a falubeli gyerekeknek mindig van kivel játszaniuk. Chen Linglingék az iskolából hazafelé menet beveszik magukat a híd alá, és sárcsatát vívnak; otthon az udvarban főzőcskét meg papás-mamást játszanak; az utca közepén gödröt ásnak az átmenő biciklik útjába, gallyakkal, földdel befedik. Aztán lehet expedíciót indítani a rizsföldre, hátha fölfedeznek egy-két sírt vagy egy kiszáradt kígyótetemet egy elhagyott emésztőgödörben.

Chen Linglingnek van egy unokatestvére. Kicsi korától furcsa természet, egész nap húzza a száját, senkivel sincs jóban. Nem is játszik vele senki, csak Chen Linglingékhez jöhet játszani. Chen Lingling mindig is simulékony gyerek volt: senkit se akar megsérteni. Maga se tudja, kit szeret, kit utál, csak magában keresi a hibát. Mások akármit csinálnak, ha belekeveredik valamibe, az csak az ő hibája lehet.

Azon a napon megint eljött Chen Linglinghez az unokatestvére. Chen Lingling a fiókból előhúzott egy régimódi pénztárcát, fehér alapon piros virágokkal, rávarrott fehér gyöngyökkel, aranyszínű fémcsattal. Ez Chen Lingling kincse: addig nyúzta a nagymamát, amíg az meg nem engedte, hogy a nyakába akassza egy hosszú piros fonalon. Az unokatestvére előtt állva Lingling kinyitja, becsukja a pénztárcát, azt kérdi:

– Szép, mi? Szép, mi?

Az unokatestvére válasz helyett csak annyit mond:

– Hadd nézzem meg!

– Azt nem lehet, még tönkreteszed!

És hiába kérleli az unokatestvére, ő nem és nem adja.

– Menjünk inkább át hozzátok játszani! – mondja végül. És az unokatestvérét kézen fogva kiszalad a házból, ugrál a pénztárca a nyakában, az unokatestvére le sem veszi róla a szemét, Chen Lingling pedig nagyon élvezi ezt.

Nyári vakáció van, délután. Chen Lingling ötödikes, az unokatestvére másodikos. A korukat az osztály szerint számolják: ha nincs iskola, nem is tudják, hány évesek.

A faluban ekkoriban divat kecskebékákat tartani. A nagybácsi a hátsó udvarban kiásott egy négyszögletes medencét, náddal kibélelte, megtöltötte vízzel; a békák még nem költöztek be. Lingling unokatestvérének hirtelen kedve támad úszni egyet:

– Ez pont olyan, mint egy úszómedence!

– De én egyáltalán nem tudok úszni! A ruhám is vizes lesz!

Pedig valójában alig várja Chen Lingling, hogy beugorhasson a vízbe.

– Nem baj, majd lebegsz, én se tudok úszni, levetjük a ruhánkat, és kész!

Az unokatestvére nem zavartatja magát. Chen Linglingnek erről az utóbbi időben sokszor játszott papás-mamás játék jut az eszébe. A vetkőzés ötlete meghökkenti.

De az unokatestvére már pucérra is vetkőzött, beugrott a vízbe, ott lebeg a víz tetején gondtalanul, elégedetten, ránevet Chen Linglingre. Így aztán el-túlzott szégyenlősséggel Chen Lingling is leveti a ruháját, csak a pénztárca lóg ott a két éppen csak fejlődésnek indult kis domb között. Ráfekszenek a vízre, tényleg olyan, mintha úsznának, csak a fehéren sugárzó égbolt alatt a tágas udvar meg a nevető unokatestvére miatt más kicsit az egész. Már esteledik, megy le a nap, az udvar fala árnyékot vet a vízre. Már elhallgattak, csendben lebegnek a vízen.

És akkor hirtelen történik valami. Később akárhányszor próbálta meg felidézni Chen Lingling, hogy pontosan micsoda is, sehogys sem sikerült. Aztán lassan el is felejtette, és nem gondolt rá többé. Már felnőtt volt, amikor egyszer a híres xiameni Yuandang-tó mellett egyszer csak azt hallotta valamelyik barátjától, hogy a Yuandang-tó vize holt víz, de tengervíz, a tengerrel együtt árad-apad. Ő pedig tréfálkozva megjegyezte, hogy a tó fenekén bizonyára van valami nyílás, ami a tengerbe vezet. És abban a pillanatban össze is szorult a torka a rémülettől, mert hirtelen eszébe jutott, hogy mi is történt annak idején.

Akárhogy is, Chen Lingling azt érezte akkor, hogy elveszíti az egyensúlyát, és húzni kezdi lefelé valami erő. A medence nem mély, nyugodtan fölállhatna, de a kézzel-lábbal kapálózó unokatestvére pillantva, valamiért azt érzi, hogy nem akar szembeszegülni azzal, ami történik, sőt, nagyon is jó ez, és aztán már tolul is a víz ellenállhatatlanul az orrába és a szájába.

50

Amikor Chen Lingling felnőttként meglátta Xiamenben a zöldeskék tengert, félelemmel vegyes izgalom fogta el: elképzelte, ahogy ez a tengervíz egyszer csak morajló, de nyugodt erővel beszippantja és eltünteti őt, az óceán meg sem érzi majd.

Amikor magához tér, először a fehéren világító eget látja, aztán fölemeli a fejét, és a mellére néz: a pénztárca nincs meg. Körülnéz: egy csirkeóiban fekszik, ezért érez hát tyúkürülékszagot. A mozdulatától néhány tyúk megijed és fölrebben, hullik a tolluk. Eszébe jut, mi történt, de az unokatestvére nincs ott, csak a csirkeól az unokatestvéreék hátsó udvarában, az udvar éppen olyan, mint volt, csak a medence helyén csirkeól van, a fal árnyéka pedig éppen betakarja az ólat.

Ajkát biggyesztve elgondolkodik. Hirtelen rájön, hogy mégse állhat itt így tovább pucéran, tollakkal meg tyúkürüléssel borítva a csirkeól közepén; de a ruhájának nyoma sincs. Körbenéz: senki. Úgy dönt, megmosakszik, megkeresi az unokatestvérét, aztán majd meglátja.

Ebben a pillanatban kinyílik a kapu, és bejön az udvarba a nagybátyja. Odajön a csirkeól hálójához, megnézi Chen Linglinget, tetőtől talpig végigméri, és csalódott arckifejezéssel ingatja a fejét. Chen Lingling ösztönösen oldalt fordul, és szégyenlős oldalt pillantást vetve a nagybátyjára, csupasz kézzel takargatja a mellét. A nagybátyja nem szól semmit, megfordul, ki megy, nagyot döndül a kapu.

Chen Lingling nem tudja, nyissa-e ki a csirkeól ajtaját, menjen ki, vagy maradjon inkább? Olyasvalami történt, aminek nem lett volna szabad megtörténnie. És most?

Ekkor kinyílik a csirkeól melletti budi ajtaja, és a nadrágját tartva kijön egy sovány, magas férfi, hóna alatt könyvvel. Chen Lingling nem ismeri ezt az embert. A férfi nem lepődik meg a pucér Chen Lingling láttán, odajön, előbb fölhúzza a cipzárját, aztán lassan előhúzza a hóna alól egy angol nyelv-könyvet, belelapoz, és azt mondja:

– Megint nem csináltad meg a leckédet. Kit akarsz becsapni, engem vagy magadat? Ha engem akarsz becsapni, hát tévedsz, hiába próbálsz.

Kissé izgatottan meglóbálja a könyvet, miközben azt mondja:

– Így sehova se fognak fölvenni! Megeszem a fejemet, ha téged egy középiskolába is fölvesznek!

Elhajtja a könyvet, az a csirkeól hálóján át nekiverődik Chen Lingling térdének. Chen Linglinget előnti a szégyen, gyűlöli magát az ügyetlenségéért, nem szól semmit, összehúzott szemmel a tyúkürüléket nézi a földön. A hosszú sovány ember meg azt hiszi, duzzog.

– Ezt meg kitől tanultad? – rázza Lingling felé az ujját. – Hogy mersz duzzogni? Késő már siránkoznod. Azt hiszed, siránkozással elintézheted?

Chen Lingling nem bírja abbahagyni a hüppögést, nem mer feleselni, nem tudja, mi lesz, ha felesel.

A hosszú sovány ember dühösen kimegy az udvarról, becsapja maga után a kaput. Chen Lingling még mindig nem tudja abbahagyni a szipogást. A kapun kívülről morajlás hallatszik, mintha tömeg készülne bejönni. Chen Lingling gyorsan letörli a könnyeit, ott áll még mindig pucéran a tyúktól közepében, nincs hova bújni.

A kapu kinyílik; zajongva, nevetve egész csapatnyi ember jön be, nők-férfiak vegyesen, huszonévesformák. Mintha valami eseményt tárgyalnának meg éppen, és Chen Lingling elé járulva a véleményéről akarnák megkérdezni. A férfiak némelyike kétértelmű pillantásokkal méregeti, úgy nézik a testét, mint valami ismerős dolgot, és mintha igyekeznének is a tudtára adni ezt. Néhány nő pedig mintha kárörvendően tekingetne rá, nem tudják elfojtani a somolygásukat. A hosszú sovány ember nem tudta, hogy Chen Lingling meztelen, ők bezzeg tudják, de úgy tesznek, mintha mégsem volna az. Mindegyikük, beleértve magát Chen Linglinget, kínosan védi ezt a látszatot. Chen Lingling nagy nehezen válaszol végül a kérdésükre, ők pedig zajongva kitódulnak a kapun.

Sokáig áll egymagában a tyúktól közepén. Alkonyodik. Ha nem megy haza, nagymama megharagszik, gondolja, és már nyitja is ki az ólajtót. Az úton nem mer menni, hátul, a folyó mellett, a bambuszligeten át szalad. Mire a házuk kapujához ér, a teste csupa karcolás. De a kapu zárva. A nagymama, a nagypapa nincs otthon. Úgy gondolja, ha egy kicsit vár, biztos megjönnek. Vár, vár, már egészen sötét van. Hirtelen elkeseredik, azt képzei, az egész családot baleset érte, elmentek, ő maradt csak egyedül. A kerti padon ülve elképzei magát egyedül a temetési menet legelején. Hangosan fölzokog. A könnyein át fényeket lát, a ház melletti kukoricás fölött szentjánosbogarak sokasága sziporkázik a fekete éggel és a gyümölcsfák árnyképeivel a háttérben. Hüppögve bámul, lassan elálmosodik, ráborul a padra, elalszik.

Később valaki fölveszi, és valahogy máris tisztára mosva, ágyba fekteti őt.

Másnap reggel a nagymama, a nagypapa nem szól semmit, mintha mi sem történt volna. Hetekig nem merészkedik a nagybátyja háza felé, a nagybácsi jön át egy szép napon egyszer csak valamiért, viccelődik vele, meg is csiklandozza őt; a háza mögötti udvarban pedig a medence már csúnya, reggeltől estig brekegő kecskebékával van teli. Chen Lingling azt gyanítja, csak álmolta az egészet.

A pénztárca később előkerül, az unokatestvére használja. A nagybátyja hozta neki valahonnan, válaszolja Chen Linglingnek, amikor az megkérdezi, hogy honnan vette. Chen Lingling nagyon megharagszik, leszegett állal követeli vissza a pénztárcát. Másodikban, Chen Lingling összes költőpénzével, beleesik ez a pénztárca a pócegdörbe. Chen Lingling, mint akinek a becsülete forog kockán, két bottal kipiszkálja, és alaposan lemossa, de nem használja többet. A tárca később elkallódott, ki tudja, hova lett.

Nyíri Pál fordítása

